Ceza Bölümü 2005/35 E. , 2005/43 K.

- JANDARMANIN MÜLKI GÖREVI SIRASINDA IŞLEDIĞI ILERI SÜRÜLEN "ZIMMET" SUÇU
  - ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ KANUNU (353) Madde 17

"İçtihat Metni"

Davacı : K.H.

Sanık : M.M.K.

O L A Y : Diyarbakır Merkez Jandarma Karakol Komutanlığı emrinde Karakol Komutanı olarak görevli sanık J.Astsb.Bçvş. M.M.K.'ın, 18.8.1998 - 9.3.2000 tarihleri arasında, bankaların grup sevkinde görevlendirilen Jandarma görevlilerinin alması gereken dış görev paralarından, göreve giden rütbelilere hakettikleri miktarı verdikten sonra kalan ve diğer görevlilerin hakları olan bir kısmını bir havuz oluşturarak fakir ailelere dağıtacağını söyleyerek aldığı, fakat hakeden askerlere vermediği gibi fakir ailelere de dağıtmayarak zimmetine geçirdiği, bir petrol şirketinden aldığı akaryakıt bedelini ve değişik yerlerden aldığı çeşitli büro malzemelerinin bedellerini sivil kişilere ödettiği, oğlunu özel okulda okutup, bedelini ödemediği, böylece, zimmet ve ikna suretiyle irtikap suçlarını işlediği ileri sürülerek, eylemlerine uyan Türk Ceza Kanunu'nun 202/1, 209/2, 219/son maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 12.12.2000 gün ve E:2000/6124, K:2000/798 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

Diyarbakır 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nce, sanığın, yüklenen eylemleri askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işlediği, bu nedenle yargılamanın askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı verilmesi üzerine, 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi, sanığa yüklenen eylemlerin, Jandarmanın idari görevleri ile ilgili olarak işlendiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, dava dosyasının Mahkememizce incelenmesi sonucunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 18.11.2002 gün E:2002/9, K:2002/56 sayılı kararı ile sanığa yüklenen zimmet suçuna konu eylemleri nedeniyle açılan kamu davasının, asker kişi sanığın, asker kişilere karşı, askeri mahalde işlediği gerekçesiyle askeri yargı yerinin görevli olduğuna bu nedenle 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının zimmet suçuna münhasır olmak üzere kaldırılmasına karar verilmiştir.

7. KOLORDU KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 8.8.2004 gün ve E:2004/503, K:2004/672 sayıyla; sanığa yüklenen eylemin, askeri suç olmadığı, askeri bir suça bağlı bulunmadığı ve yargılama sırasında sanığın disiplinsizlik nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiğinin kesilmiş olduğu, askeri mahkemede yargılanmasını gerektiren ilginin de kesildiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, Diyarbakır 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

DİYARBAKIR 1. AĞIR CEZA MAHKEMESİ: 29.12.2004 gün ve E:2004/357, K:2004/312 sayıyla; asker kişi sanığın, asker kişiye karşı, askeri mahalde işlediği ileri sürülen suç nedeniyle 353 sayılı Yasa'nın 9. maddesi hükmü uyarınca yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar kesinleşmeden Mahkememize gönderilen dava dosyasında, bu kez Uyuşmazlık Mahkemesi'nce 4.4.2005 gün ve E:2005/14, K:2005/22 sayılı kararı ile, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1 ve 14. maddesinde belirtilen koşullar oluşmadığından, aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmayan başvurunun reddine karar verilip dosyanın Mahkemesine gönderilmesinden sonra, dosyadaki eksiklik giderilerek, karar kesinleştirilmiş, dava dosyası, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nca, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, AHMET AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler; Süleyman ÖZCAN, Hamdi Yaver AKTAN, Muvaffak TATAR, Recep SÖZEN, Hasan DENGİZ, M. Sadık LİMAN'ın, katılımlarıyla yapılan 14.11.2005 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik bulunmadığı, askeri ve adli yargı yerleri arasında "zimmet" suçu nedeniyle Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu anlaşıldığından, esasın incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ :Raportör-Hakim G.Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözü-münde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ'nin adli yargı, Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Sevilay BATIR'ın, davanın çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Sanık, Jandarma personeli olduğuna göre, Jandarmanın hangi nitelikteki görevler ile görevlendirildiğine ilişkin yasal düzenlemenin göz önünde tutulması, suça konu olayların meydana geldiği sırada yerine getirilmekte olan görevinin ise, Yasa'da belirtilen görevlerden hangisine uygun olduğunun incelenmesi gerekmektedir.

2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev Ve Yetkileri Kanunu'nun 7. maddesinde, Jandarmanın sorumluluk alanlarında genel olarak görevleri:

a) Mülki görevleri;

Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı

men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak,

b) Adli görevleri;

İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin

adli hizmetleri yerine getirmek,

c) Askeri görevleri;

Askeri kanun ve nizamların gereği görevlerle Genelkurmay Başkanlığı'nca verilen

görevleri yapmak,

d) Diğer görevleri;

Yukarıda belirtilen görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası

ile bunlara dayalı emir ve kararlarla Jandarmaya verilen görevleri yapmak, şeklinde sayılmıştır.

Bu durumda, Jandarmanın genel olarak adli, idari ve askeri görevleri bulunduğu açık ise de, olumsuz görev uyuşmazlığına konu kamu davasında, İlçe Karakol Komutanı olarak görevli bulunan sanığın, Komutanlıkta görevli erlerin, dış görev nedeniyle hakettikleri yollukları ile ilgili herhangi bir görevi yoktur.

Sanığa yüklenen zimmet suçu ile ilgili olarak, sanığın herhangi bir adli, idari ya da askeri görevi bulunmadığından uyuşmazlığın çözümlenmesi için 353 sayılı Yasa'nın 9. maddesi hükmü uyarınca değerlendirilme yapılmalıdır.

Ancak, 353 sayılı Yasa'nın 13.10.1996 gün ve 22786 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4191 sayılı Yasa'yla değişik 17. maddesinde; "askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması halinde askeri mahkemenin görevi sona erer" denilmekte iken, maddenin "... ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması ..." tümcesi Anayasa Mahkemesi'nin 11.3.2000 gün ve 23990 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1.7.1998 gün ve E:1996/74, K:1998/45 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Buna göre, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak yüklenen suçun askeri bir suç olmaması, askeri bir suça bağlı bulunmaması halinde, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği açıktır. İptal kararı nedeniyle, sanık hakkında kamu davasının açılmış olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır.

Bu duruma göre, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle birlikte sanığa yüklenen suçun askeri bir suç olmaması, askeri bir suça bağlı bulunmaması halinde, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği açıktır. Artık, sanık hakkında kamu davasının açılmış olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle ve yüklenen eylemin askeri suç olmaması, askeri bir suça bağlı bulunmaması, sanığın yargılama aşamasında terhis edilmesiyle askeri mahkemede yargılanmayı gerektiren ilginin de kesilmiş olması nedenleriyle 353 sayılı Yasa'nın 4191 sayılı Yasa ile değişik 17. maddesi hükmü uyarınca davanın adli yargı yerinde görülmesi ve Diyarbakır 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Diyarbakır 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 29.12.2004 günlü ve E:2004/357, K:2004/312 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 14.11.2005 günü OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.